

תחילת התלבטות מכהיבה. כי ההסדר המוצע נושא בחובו שאלות המורות מאד. הוא עדיף, בלי ספק, על סיפוח שפירושו סכנת מלחמת-נצח עם העולם הערבי. הוא עדיף על סיפוח, שיהרוס את צביון מדינת ישראל ויעניק לה, תוך זרז, רוב ערבי שלט או מדוכא. אולם הסדר כזה, שיעשה מעל לראשו של העם הפלסטיני וללא הסכמתו האמיתית, ספק אם יחייב זיק מעמד.

הוא לא יקבור את השינאה, ולא יביא לשתות-פעולה של ממש בין שני העמים. הוא לא יביא לחיסול אל-פתח — כאירגון לחום וכהשקפת-עולם. אחרי גפילת המלך חוסיין, העשויה להתרחש תוך שנה-שנתיים, עלול העם הישראלי לגלות את ההסדר שהוא לא היה שותף לו, בייחוד עם תישאר ירושלים בידי ישראל. עבדאלנאצר, הנותן עתה גיבוי מלא לחוסיין, עשוי לנטשו בשעת-כוש מתאמת. ההסדר יפרק מחדש את ארץ-ישראל, מי בחינה כלכלית ומבחינה בטחונית. בקיצור: הסדר כזה יכול להוות צעד קדימה, אבל אין הוא פיתרון אמיתי, ובוודאי לא שלום אמיתי.

אם יש ברירה? האם יכלה ממש-לתת-ישראל — ממשלה זו או ממשלה אחרת לעלות על דרך אחרת? ישנה רק דרך מעשית אחרת אחת: הדרך של שלום פלסטיני. הקמתה של מדינה פלסטינית, שתהיה קשורה באמנה בטחונית, כלכלית ומדינית עם ישראל, תיצור מציאות לגמרי חדשה. היא תשמור על שלמות-הארץ ועל הייחוס הישראלי. היא תביא לשלום של ממש עם העם הישראלי בארץ זו, העם הקרוב לנו ביותר, העם הממלא את המחנה, העם המצמיח מתוכו את אל-פתח. אמרו זאת לפני שנה, יום אחרי כיבוש ירושלים, או בשיכרון-הנצחון, היה נראה כאילו הברירה היא בין סיפוח השטחים לישראל או כינון המדינה הפלסטינית.

כיום ברור לכל בירדעתי, כי הברירה הממשית היא בין מדינה פלסטינית לבין נסיגת צה"ל, תוך החזרת כימעט כל השטחים לידי מושלבים זרים, עוינים ורופפים. זוהי הברירה היחידה. השאלה אינו אלא מלל דמאגוגי ופיתחות-ביצים. בניתיים עברה שנה — שנה שאין לה תחליף. שנה של קיפאון הרהי-אסון. שנה גרושה וסיטופטים ומשוללת מחשבה בצמחה. שנה שבוזבה ללא שום תועלת שהיא. שנה שבה יכולנו ליצור מציאות חדשה בארץ ובמרחב. ממשלת-הליכוד-הלאומי תישא באשמה ההיסטורית הנוראה של אובדן שנה זו. והשאלה היא: האם עוד ניתן לתקן את המעוות? האם לא איחרנו את המועד? יתכן מאוד כי המאורעות עומדים להתחולל במהירות, וכי הממשלה תמצא את עצמה בעל כורחה, כעוד חודשים בלבד, במבוי-החסיטה של נסיגה. אני מאמין שעוד ניתן להציל את המצב.

אני קורא לממשלה להכריז מיד: ישראל מכריזה כי העם הערבי הפלסטיני הוא צד רשמי לכל הסדר במרחב. ישראל לא תסכים לשום הסדר שלא יאושר בפה מלא, במימשל-עם כולל, על-ידי העם הערבי הפלסטיני.

גילוי סנסציוני בספר טרבי אשר יצא לאור

זוכה לאישור של בן-גוריון בגישת בן-גוריון-נאצר

הידיד "ד" יצא לבלגראד

העתונאי "ב" טס לקאהיר

רוטשילד נתבקש לעזור

הסביר: אונו שזה העתק ממכ"תבו של בן-גוריון לעבדאלנאצר, נאצר, וזה הראה אותו למחבר האלימוני, יחד עם תשובתו השלילית של בן-גוריון.

אחרי כישלון הפתיחה הבורמאית היפנה בן-גוריון את מבטו לדברי המחבר, לעבר בלגראד. היה זה בסוף 1962, כאשר היה המרחב נתון בתהפוכות: האיחוד הסורי-מצרי התמוטט, חתימת עבדאלנאצר בירדן נכשלה, ההתנגדות בתימן גברה, יחסי...

לכן שלח אחד מודיו, המוזהה בספר רק באות "ד", לשליחות השאית לבלגראד. "ד" התקשר עם יורד, שר בממשלת-יוגוסלאביה המוזהה בראשי-התיבות "ב.א.", וביקשו לברר אפשרות פגישה גלויה או חשאית בין בן-גוריון לנאצר, מיטן, לבדדי קת הפסיכויים של הפסקת-הלוחמת במרחב.

אם יודמן די ולבן-גוריון לבלות שלוש שעות יחד בחדר סגור, ואין שלישי ביניהם, בדואי נגיע לפיתרון של שלום. את הדברים האלה אמר גמאל עבדאלנאצר בכבודו ובעצמו לאורך אירופה לפני פחות מחמש שנים. האורח שהתרגש מן האפשרות הזאת, מיהר להעביר את תוכן השיחה לנודד בן-גוריון.

מי מספיק מקורב לעבדאלנאצר או לבן-גוריון כדי לזעזע סוד כה חיוני? ומי מקורבים אלה יכול להיות מעוניין בגילוי הסוד ברבים? על כך יש רק ניחושים. הם טובים סביב ספר ערבי, מכוון בטוב-טעם, שהופיע לא מזמן בבירות. שם הספר פלסטיני. תפקיד המסר וההגיון במערכת-השיחור, המחבר: אלמוני, המעיד על עצמו כי היה מעורב בכל ההכרעות החשובות שגענו לגורל-פלסטין. מגמתו: להוכיח כי גדולי העולם הערבי יצילו את בעיית-פלסטין לצרכיהם, ככלי במישוק-הכוח הבינערי, וכי מאחורי מסך ההתלהבות הלאומית היו מוכנים להסדר עם ישראל, על חשבון פלסטין.

לא רק עבדאללה ניהל שיחות עם ישראל, טוען המחבר האלמוני, אלא שגם עבדאלנאצר הגדול היה מוכן להסדר. אין פלא, על כן, שספר זה מסעד את העולם הערבי, ומאו הופעתו מוצפות מערכות העיתונים הגדולים במרחב מכתבי-קוראים המגיבים על גילוייו, או הדרושים לדעת את זהות המחבר, המגלה פרטים כה רבים על נסיגות-הידברות בין בן-גוריון ועבדאלנאצר.

אבל אחרי שובו של בן-גוריון לישראל, ביקר או נו בקאהיר. בשבוע הראשון שלח מכתב אישי לבן-גוריון, בו שאל כיצד צורה יכול הוא לתוך בין ישראל למצרים. בתחילה פברואר 1962 השיב בן-גוריון: "לא התכחתי לכפות על כבודו העלאת העניין בפני עבדאלנאצר, אך אם תמצא לנכון לעשות זאת מרצונך, הואיל נא להודיע לעבדאלנאצר שאני מוכן להיפגש איתו בכל מקום אשר יקבע, אפילו בקאהיר, כדי לערוך שיחות חשאיות ללא כל פירסומת וללא כל תנאים מוקדמים, למציאת דרך להסדר והגתח יסודות לשתות-פעולה כלכלי, מדיני בין ישראל למצרים."

או נו התקשר עם נשיא מצרים, אך זה השיב כי "בתנאים הקיימים אין עניין היחסים הישראליים-ערביים נושא לכירור". מניין ידע המחבר את הפרטים הללו? ההסבר

לפי בקשת בן-גוריון, ניסה ראשי-ממשלת בורמה או נו לתווך בין ישראל ומצרים. בתמונה זו הוא נראה (מימין) בצד נהרו ונשיא מצרים גמאל עבדאלנאצר, שלושתם לובשים בגדים בורמיים מסורתיים.

אכתבו של בן-גוריון

שנשלח למיוזמתו של תל-אביב גלים עלי-כתגובה על גילויי הספר הערבי. מכתב זה מאשר את הגילויים הסנסציוניים של הספר שיצא לאור בבירות. קאהיר-בגראד היו בכי רע. בן-גוריון הגיע למסקנה, כי "יזמן שעבדאלנאצר יהיה מוכן לצעוד לקראתו".